

Ärende: VN/23031/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Utlåtande från Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf

Till: Jord- och skogsbruksministeriet

Ärende: Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av jaktlagen

Datum: Helsingfors den 24 oktober 2025

Kontaktperson: Skogsombudsman Anders Portin, SLC rf

1. Inledning

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) tackar för möjligheten att lämna utlåtande om utkastet till regeringens proposition om ändring av jaktlagen.

SLC stöder regeringens mål, såsom de formulerats i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, att rovdjurspolitiken ska skötas på ett sätt som också beaktar social hållbarhet samt att stamvårdande jakt på stora rovdjur tryggas genom lagstiftningen.

Propositionen är ett försök att uppnå en mer balanserad och förtroendeskapande rovdjursförvaltning, särskilt i ljuset av den ändrade skyddsstatusen för varg (*Canis lupus*) enligt habitatdirektivet.

2. Bakgrund

Rovdjurspolitiken har under de senaste åren varit en betydande samhällsfråga i Finland. Den snabbt växande vargstammen har orsakat oro, skador på tamdjur och ökande otrygghet på landsbygden.

Enligt Orpo-regeringens program ska arbetet för att möjliggöra stamvårdande jakt på varg fortsätta i enlighet med riksdagens tidigare beslut. Lagändringen, där fredningstiden för varg flyttas från lag till

förordningsnivå, är därför en naturlig och nödvändig anpassning till den nya rättsliga ramen och till behovet av en mer flexibel förvaltning.

SLC understryker dock att jakttiden för varg bör vara längre än vad det tidigare varit tal om. Genom att inleda jakten redan i augusti och fortsätta till slutet av februari (1.8 – 28.2). På det viset kunde jakten göras så att vargarna blir skyggare för människor och hundar

3. SLC:s allmänna ståndpunkt

SLC stöder regeringens inriktning att jaktlagen ska ändras så att stamvårdande jakt på varg möjliggörs och att regleringen av fredning och kvoter sker genom förordning. Detta stärker förvaltningens smidighet och den lokala acceptansen för rovdjurspolitiken.

SLC betonar dock att lagändringen måste följas av tydliga förordningsbestämmelser och ett fungerande tillämpningssystem som faktiskt möjliggör effektiv förvaltning av vargstammen.

Den största bristen i det nuvarande lagförslaget är att stamvårdande jakt möjliggörs endast för varg. Samma typ av system bör införas också för björn och lo och i tillämpliga delar också för järv. Det här skulle möjliggöra en bättre och systematisk planering av jakten och hur de större rovdjurens populationer skulle regleras. På det sättet kunde man minska konflikter mellan människan och rovdjur och förbättra acceptansen och förståelsen för rovdjurens roll i naturen.

4. Vargens skyddsstatus och referensvärde

SLC vill framföra sin oro gällande den nyligen fastställda referensnivån för vargens gynnsamma bevarandestatus, som uppgår till 273 individer.

Denna nivå är enligt SLC:s uppfattning vetenskapligt och förvaltningsmässigt för hög och riskerar att försvåra genomförandet av regeringens mål om stamvårdande jakt.

- Jämförelse med Sverige: Det svenska referensvärdet är 170 individer, vilket är väsentligt lägre trots landets större yta och mindre genetiska kontakt med ryska vargar.
- Genetiska förbindelser: Den finländska vargstammen har fortsatt genetisk kontakt med ryska populationer, vilket stärker artens bevarandestatus ytterligare.

SLC anser därför att referensvärdet för vargens gynnsamma bevarandestatus bör omprövas och sänkas till en nivå som motsvarar vetenskapligt hållbara och europeiskt jämförbara kriterier.

5. Stamvårdande jakt och regional kvotering

SLC stöder propositionens förslag att fredningen av varg slopas i jaktlagen och att jaktens omfattning, licenser och regionala kvoter regleras i förordning.

För att säkerställa ett fungerande system bör:

- Finlands viltcentral ges tillräckliga befogenheter att besluta om regionala kvoter och licenser i samarbete med lokala jaktvårdsföreningar.
- Stamvårdande jakt tillämpas årligen, inom fastställda ramar, för att upprätthålla vargstammens balans och minska konflikter.
- DNA-prov och rapporteringskrav utformas så att de stöder forskning och övervakning utan att skapa onödig byråkrati.

SLC anser att jakten ska grunda sig på tydliga biologiska och sociala kriterier, där bevarandestatus, skador, tamdjurnäringens förutsättningar och säkerhetsaspekter vägs in.

6. Social och ekonomisk hållbarhet

Rovdjurspolitiken måste präglas av social legitimitet. En växande vargstam i kombination med svårigheter att beviljas jaktlicenser har skapat otrygghet bland landsbygdsbefolkningen och försämrat förtroendet för förvaltningen.

Trots ökade satsningar på förebyggande skydd har antalet skador på tamdjur förblivit högt. För att bevara landsbygdens livskraft och djurhållningens lönsamhet är det avgörande att lagstiftningen möjliggör en balanserad stamvårdande jakt och snabb hantering av skadebaserade undantagstillstånd.

Frågan har också en ekologisk dimension då betande djur har en stor betydelse för biodiversiteten i Finland. Den ökade vargstammen gör att intresset för fårhållning och betesmarker minskar, vilket på sikt medför en negativ utveckling för mångfalden. Det här gäller i allra högsta grad i skärgården med dess betesmarker där redan en enskild varg kan göra mycket skada.

7. Skyddsjakt på varg

SLC anser dessutom att man i Finland bör utreda och stipulera om skyddsjakt på varg. I Sverige finns en särskild möjlighet som kallas skyddsjakt — alltså att en varg kan skjutas om den orsakar skada eller hotar att orsaka skada för tamdjur eller hundar, och under villkor att andra lösningar inte är möjliga.

En sådan möjlighet bör införas också i finsk lagstiftning.

8. Sammanfattning

SLC stöder regeringens mål att genom ändringen av jaktlagen:

- möjliggöra stamvårdande jakt på varg,
- flytta detaljerad reglering till förordningsnivå, och
- genomföra en socialt hållbar rovdjurspolitik i linje med Orpo-regeringens program.

SLC anser dock att:

1. Motsvarande regler bör även gälla för björn och lo och i tillämpliga delar för järv,
2. Referensvärdet för vargens gynnsamma bevarandestatus (273 individer) bör ses över och sänkas till cirka 170 individer, i enlighet med vetenskapliga modeller och nordisk praxis.
3. Lagstiftningen bör ge reell möjlighet till stamvårdande jakt samt tydliga ramar för regionala kvoter.
4. Den praktiska tillämpningen måste beakta landsbygdens trygghet, tamdjursnäringens villkor och den sociala acceptansen.

8. Avslutande kommentarer

SLC anser att den föreslagna lagändringen utgör ett steg i rätt riktning, men betonar att genomförandet och förordningarna måste säkerställa verklig balans mellan naturvård, jordbrukets intressen och landsbygdens trygghet.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, SLC

Anders Portin

Skogsombudsman

Portin Anders
SLC, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund